

Article 258-1, "Involvement in the Commission of a Terrorist Act", which resulted from the legislative conditions necessary to ensure compliance with the provisions of the Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism in Ukraine. However, whether the introduction of criminal liability for involvement in the commission of a terrorist act is an effective criminal law tool for combating terrorism remains a matter of debate. The establishment of criminal liability for involvement in the commission of a terrorist, This is a matter of debate. The establishment of criminal liability for incitement to commit a terrorist act has also given rise to new challenges regarding the classification of criminal acts in practice, which, in turn, has necessitated the timely refinement of the theoretical foundations for applying this provision.

Keywords: *terrorist act, terrorist crime, terrorist activity, involvement in a terrorist act, coercion to commit a terrorist act, methods of committing a crime, deception, blackmail, vulnerable state, use of violence, psychological violence, physical violence.*

*Дата першого надходження статті до видання: 20.04.2026 р.
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 29.04.2026 р.*

УДК 343.37:349.3
DOI 10.31558/2786-5835.2026.1.1.25

Сирота Дмитро Іванович,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук
Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-0389-5240>

Висоцька Аліса Євгенівна,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету права, гуманітарних і соціальних наук
Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9376-7352>

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО ВИПЛАТИ ПЕНСІЙ

У статті здійснено комплексний аналіз проблеми невиконання судових рішень у сфері пенсійного забезпечення в Україні крізь призму кримінально-правового регулювання. Досліджено нормативно-правові засади обов'язковості виконання судових рішень, закріплені на законодавчому рівні, а також проаналізовано практичні аспекти їх реалізації. Особливу увагу приділено впливу підзаконних нормативно-правових актів, зокрема актів Кабінету Міністрів України, на фактичне відтермінування виконання судових рішень щодо виплати пенсій. Встановлено, що запроваджені механізми фінансування пенсійних виплат, призначених або перерахованих за рішеннями суду, ставлять їх виконання у залежність від бюджетних асигнувань, що суперечить принципу верховенства права та нівелює обов'язковість судових рішень.

Проаналізовано положення статті 382 Кримінального кодексу України, яка передбачає відповідальність за умисне невиконання судового рішення, та з'ясовано причини її обмеженої ефективності у справах, пов'язаних із невиплатою пенсій. Зокрема, сформована судова практика визнає відсутність бюджетного фінансування обставиною, яка виключає склад кримінального правопорушення, що унеможливує притягнення посадових осіб до відповідальності. Водночас наведено позицію Європейського суду з прав людини, відповідно до якої держава не може посилається на брак коштів як підставу для невиконання судових рішень.

Окремо досліджено роль бюджетного планування у формуванні заборгованості за судовими рішеннями та доведено, що існуюча модель фінансування не забезпечує пріоритетності виконання зобов'язань держави. За результатами дослідження запропоновано напрями вдосконалення законодавства, зокрема щодо забезпечення належного фінансування пенсійних виплат за рішеннями суду, усунення можливості їх відтермінування та підвищення ефективності кримінально-правових гарантій виконання судових рішень. Зроблено висновок про необхідність комплексного підходу до вирішення проблеми, що включає зміни у пенсійному, бюджетному та законодавстві про кримінальну відповідальність з метою забезпечення реального захисту прав громадян.

Ключові слова: *судове рішення, невиконання судового рішення, виплата пенсій, пенсійне забезпечення, кримінальна відповідальність.*

Постановка проблеми. Однією з найбільш болючих та водночас мало вирішуваних проблем у сфері соціального захисту в Україні є невиконання судових рішень у спорах щодо призначення та перерахунку пенсій. Попри те, що право на пенсійне забезпечення гарантоване Конституцією, а судові рішення є обов'язковим до виконання, особи, які захистили своє право в суді, роками не можуть отримати належні їм виплати у повному обсязі.

Особливої гостроти ця проблема набула після затвердження Постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2025 № 821 Порядку здійснення з бюджету Пенсійного фонду України видатків на виплату пенсій (щомісячного довічного грошового утримання суддям у відставці), призначених (перерахованих) на виконання судових рішень. Такі механізми фактично легалізували відтермінування виконання судових рішень, що суперечить фундаментальним засадам правової держави та принципу верховенства права.

У цьому контексті особливої уваги потребує питання кримінальної відповідальності за невиконання судового рішення, передбачене статтею 382 Кримінального кодексу України. Однак формальне посилення на відсутність бюджетного фінансування фактично унеможливлює притягнення посадових осіб до кримінальної відповідальності. Унаслідок цього невиконання судових рішень у сфері пенсійного забезпечення набуває системного характеру, а кримінально-правові механізми залишаються недієвими.

Актуальність теми дослідження. Актуальність обраної теми зумовлена значним соціальним поширенням проблеми невиконання судових рішень у сфері пенсійного забезпечення. По-перше, пенсія для більшості осіб похилого віку є основним або єдиним джерелом існування, а її неналежна виплата безпосередньо впливає на гідний рівень життя. По-друге, кількість судових спорів з органами Пенсійного фонду України щодо призначення та правильності перерахунку пенсій щороку зростає, що свідчить про системні порушення у сфері пенсійного забезпечення. По-третє, прийняття Постанови Кабінету Міністрів України від 14.07.2025 № 821, а також затвердження бюджету Пенсійного фонду України на 2026 рік постановою Кабінету Міністрів України від 05.02.2026 № 127 засвідчи-

ли подальше нормативне закріплення практики відтермінування виконання судових рішень у солідарній системі пенсійного страхування. Як слушно зазначає І. О. Хомич у своєму дослідженні, запроваджені механізми фактично формують «бюджетні черги», що ставить виконання судових рішень у залежність від фінансових можливостей бюджету та нівелює їх обов'язковий характер [2].

Водночас у вітчизняній правовій науці практично відсутні комплексні дослідження, присвячені кримінально-правовому аспекту невиконання рішення суду щодо виплати пенсії, призначеної або перерахованої за рішенням суду, що і зумовлює необхідність даного дослідження.

Метою статті є комплексний аналіз проблем виконання судових рішень щодо виплати призначених або перерахованих пенсій, оцінка ефективності кримінально-правового механізму забезпечення їх виконання, передбаченого статтею 382 Кримінального кодексу України, з'ясування причин його обмеженої практичної дієвості, а також визначення можливих шляхів удосконалення законодавства та усунення прогалин.

Виклад основного матеріалу. Право на пенсійне забезпечення є складником конституційного права на соціальний захист. Відповідно до змісту статті 46 Конституції України, громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Пенсії, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом [1].

У разі порушення права на пенсійне забезпечення особа має право на судовий захист. Згідно зі статтею 129-1 Конституції України, суд ухвалює рішення іменем України, а судові рішення є обов'язковим до виконання. Держава зобов'язана забезпечити виконання судового рішення у визначеному законом порядку, а контроль за його виконанням покладається на суд.

Згідно з інформацією, наданою Департаментом пенсійного забезпечення, страхових виплат, соціальних послуг, субсидій та пільг Пенсійного фонду України у відповідь на інформаційний запит станом на 01.02.2026 в органах Пенсійного фонду України перебуває на виконанні вже 793 499 рішень судів. Причому залишок коштів, необхідних на їх виконання, становить 91 844 429 410,20 грн.

Наведені статистичні дані свідчать про значний масштаб судових спорів у сфері пенсійного забезпечення та про суттєвий обсяг невиконаних або тривалий час невиконуваних судових рішень.

Тобто наявність судового рішення, яке набрало законної сили, не гарантує особі своєчасного отримання належних їй пенсійних виплат, що фактично робить судовий захист ілюзорним.

У науковій літературі вже зверталася увага на дискримінаційний характер окремих практик у сфері пенсійного забезпечення. Так, Л. Ю. Тімофєєва обґрунтовано зазначає, що невиплата пенсій внутрішньо переміщеним особам суперечить міжнародним стандартам та практиці Європейського суду з прав людини, оскільки ставить таких осіб у гірше правове становище, порівняно з іншими пенсіонерами [3].

Як виявилось, нерівність проявляється не лише за ознакою статусу особи, а й за способом підтвердження пенсійного права. Пенсіонери, яким пенсія призначена або перерахована органами Пенсійного фонду України без звернення до суду, отримують виплати своєчасно та безперешкодно, тоді як особи, право яких встановлене судом, опиняються у гіршому правовому становищі та змушені роками чекати пенсійні виплати.

Держава намагається врегулювати порядок виконання судових рішень у сфері пенсійного забезпечення шляхом прийняття підзаконних нормативно-правових актів. Зокрема, постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2025 № 821 затверджено Порядок здійснення з бюджету Пенсійного фонду України видатків на виплату пенсій (щомісячного довічного грошового утримання суддям у відставці), призначених (перерахованих) на виконання судових рішень [4].

Аналіз положень Порядку № 821 свідчить, що фактичне виконання судових рішень поставлено у пряму залежність від наявності бюджетних асигнувань Пенсійного фонду України. Виплата сум, присуджених судом, здійснюється не в повному обсязі, а пропорційно до коштів, передбачених у бюджеті Пенсійного фонду на відповідний місяць.

Київський окружний адміністративний суд рішенням у справі № 320/51895/25 від 04.03.2026 визнав протиправною та нечинною постанову Кабінету Міністрів України від 14.07.2025 № 821 «Про затвердження Порядку здійснення з бюджету Пенсійного фонду України видатків на виплату пенсій (щомісячного довічного грошового утримання суддям у відставці), призначених (перерахованих) на виконання судових рішень».

До того ж суд зазначив, що ані Конституцією України, ані означеними законами Уряд не наділено повноваженнями з визначення порядку виконання судових рішень, зокрема в яких боржниками є органи ПФУ [5]. Поки рішення суду законної сили не набрало.

Щодо відтермінування виконання судових рішень, то такий підхід інституційно закріплено й у бюджеті Пенсійного фонду України на 2026 рік, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 05.02.2026 № 127 [6]. Бюджет враховує видатки на виплату пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), призначених (перерахованих) на виконання судових рішень, що розподілені за джерелами їх виплати (фінансування) з урахуванням постанови Кабінету Міністрів № 821 на загальну суму 2,0 млрд грн.

За словами Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Дениса Улютіна: «Бюджет Пенсійного фонду на 2026 рік – збалансований, бездефіцитний та забезпечує своєчасне фінансування всіх передбачених законодавством соціальних виплат» [7].

Однак на погашення заборгованості за судовими рішеннями передбачено фіксований та обмежений обсяг коштів, який не відповідає реальному розміру вже існуючої заборгованості. За таких умов постає питання про ефективність кримінально-правових механізмів застосування статті 382 Кримінального кодексу України, яка покликана забезпечити обов'язкове виконання судового рішення.

Відповідно до частини 1 статті 382 Кримінального кодексу України, кримінальна відповідальність настає за умисне невиконання вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкоджання їх виконанню. Таке умисне діяння карається штрафом від 500 до 1 тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк до трьох років [8]. Законодавець диференціює відповідальність залежно від суб'єкта злочину, передбачаючи посилену відповідальність у разі вчинення такого діяння службовою особою, або особою, яка займає відповідальне чи особливо відповідальне становище, або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам і свободам громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб.

Колегія суддів Касаційного кримінального суду Верховного Суду у справі № 554/10478/15-к від 26.02.2019 [9] надала роз'яснення щодо умов притягнення особи до кримінальної відповідальності за умисне невиконання судового рішення. Зокрема, суд зазначив, що обов'язковою умовою настання кримінальної відповідальності за статтею 382 КК України є наявність у судовому рішенні вимоги зобов'язального чи забороняючого характеру. Причому така вимога повинна стосуватися конкретного зобов'язаного суб'єкта, до відома якого своєчасно було доведено відповідний обов'язок за рішенням суду.

Колегія суддів наголосила, що залежно від характеру такої вимоги невиконання судового рішення може проявлятися як у формі бездіяльності, тобто нездійснення зобов'язаною особою передбачених законом або визначених судом заходів, спрямованих на виконання цього рішення, так і у формі дій, які прямо заборонені у судовому рішенні.

Важливе значення має з'ясування питання про наявність у зобов'язаної особи реальної можливості виконати судові рішення. За відсутності такої можливості склад кримінального правопорушення відсутній.

Натомість умисне невиконання судового рішення характеризується наявністю вини у формі прямого умислу, тобто особа усвідомлює покладений на неї судовим рішенням обов'язок, передбачає наслідки його невиконання та свідомо ухиляється від його виконання.

Складність доведення прямого умислу зумовлена прийняттям постанов Кабінету Міністрів України, які фактично створюють уявлення про його відсутність у діях органів Пенсійного фонду України. Однак насправді умисел є, що підтверджується спочатку безпідставними відмовами у призначенні пенсії або ж її належній індексації, а після ухвалення судового рішення – подальшим посиленням на ці ж постанови та відсутність бюджетних коштів як підставу для невиконання. Відтак це істотно ускладнює застосування статті 382 КК України у справах, пов'язаних із невиконанням судових рішень щодо виплати пенсій.

Судова практика також, на жаль, підтверджує наявність системних проблем у сфері соціального забезпечення громадян. У Єдиному державному реєстрі судових рішень переважають рішення, якими штрафні санкції або інші заходи відповідальності визнаються протиправними з огляду на відсутність в органах Пенсійного фонду України реальної можливості виконати судові рішення через бюджетні обмеження.

Непоодиноким прикладом є Постанова Верховного Суду від 13.11.2025 у справі № 260/9788/23. Так, КАС ВС погоджується з висновками судів попередніх інстанцій про те, що виплата перерахованих сум пенсії за відсутності виділення ПФУ коштів для їх виплати та без фактичного перерахування коштів боржнику не може вважатися невиконанням рішення суду без поважних причин, а відтак невиконання позивачу боржником у виконавчому провадженні виплат пенсії на виконання рішення суду у даній справі зумовлена не недбалістю боржника чи неналежним виконанням ним обов'язків, а сталася з незалежних від боржника причин (за відсутності відповідного фінансового забезпечення та фактичної відсутності коштів), які є поважними в розумінні статей 63 та 75 Закону № 1404-VIII. Тому накладення штрафу у такому випадку жодним чином не захищає право особи на отримання бюджетних коштів [10].

Водночас сформована на національному рівні практика не узгоджується з практикою Європейського суду з прав людини. Зокрема, у справі «Шмалько проти України» (рішення від 20.07.2004) суд констатував, що орган державної влади не має права посилатися на брак коштів, щоб виправдати невиконання судового рішення про виплату боргу. Невиконання рішення державного суду не може бути виправдане і відсутністю бюджетних видатків [11].

У результаті формується правова ситуація, за якої з одного боку, судові рішення є обов'язковим і підлягає виконанню, а з іншого – його тривале невиконання фактично не тягне за собою жодних кримінально-правових наслідків для посадових осіб, відповідальних за реалізацію пенсійних виплат. За таких умов стаття 382 КК України втрачає свою превентивну функцію та набуває декларативного характеру у сфері пенсійного забезпечення.

Затримки у виконанні судових рішень значною мірою зумовлені особливостями бюджетного планування Пенсійного фонду України. Відповідно до під-

пункту 4 пункту 4 Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 № 280, Пенсійний фонд України відповідно до покладених на нього завдань розробляє проект бюджету Пенсійного фонду України та подає його Міністрові соціальної політики, сім'ї та єдності для внесення в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України [12].

За таких умов посилення органів Пенсійного фонду України на об'єктивну неможливість виконання судових рішень зумовлене насамперед не фінансовими труднощами, а особливостями нормативно визначеної моделі бюджетного планування, яка не передбачає пріоритетності виконання судових зобов'язань держави у сфері соціального забезпечення.

З метою подолання зазначених проблем доцільним є запровадження комплексу взаємопов'язаних змін як у пенсійному та бюджетному законодавстві, так і у законодавстві про кримінальну відповідальність.

Насамперед потребує законодавчого врегулювання порядок фінансування пенсій, призначених або перерахованих на виконання судових рішень, а також визначення чітких критеріїв формування видатків на їх виконання під час планування бюджету Пенсійного фонду України.

Окремої уваги потребує питання відповідальності суб'єктів, які беруть участь у плануванні бюджету Пенсійного фонду України. Враховуючи, що саме на стадії формування бюджету Пенсійного фонду України визначається обсяг коштів, необхідних для виконання судових рішень, доцільним є удосконалення кримінально-правового механізму відповідальності посадових осіб за умисне формування або затвердження бюджету, який свідомо не передбачає достатнього фінансування для виконання судових рішень, що набрали законної сили.

Оскільки виключно законами визначаються джерела формування коштів, що спрямовуються на пенсійне забезпечення, доцільним є внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», якими передбачити, що пенсійні виплати, присуджені на виконання судових рішень, не можуть бути обмежені або відтерміновані з підстав відсутності бюджетних асигнувань. Закріплення на законодавчому рівні обов'язку виконання судових рішень у сфері пенсійного забезпечення унеможливить посилення на обмежене фінансування як на поважну причину їх невиконання та створить правові передумови для можливості притягнення до кримінальної відповідальності за статтею 382 Кримінального кодексу України.

Водночас важливим напрямом вирішення проблеми виникнення заборгованості за судовими рішеннями є усунення прогалин у пенсійному законодавстві, які зумовлюють значну кількість судових спорів.

Висновки. Отже, проблема невиконання судових рішень щодо виплати призначених або перерахованих пенсій в Україні має системний характер. Незважаючи на обов'язковість судових рішень, закріплену Конституцією України, на практиці їх виконання часто залежить від наявності бюджетних асигнувань, що призводить до тривалого відтермінування виплат та фактичного нівелювання права особи на ефективний судовий захист. За таких умов застосування статті 382 КК України істотно ускладнюється, оскільки відсутність фінансового забезпечення визнається судами обставиною, що виключає наявність складу кримінального правопорушення.

Водночас аналіз законодавства та судової практики дає підстави стверджувати, що вирішення зазначеної проблеми потребує комплексного підходу, а саме удосконалення механізмів фінансування судових рішень у сфері пенсійного забезпечення, внесення змін до законодавства, забезпечення належного бюджетного планування відповідних видатків, а також підвищення ефективності кримінально-правових гарантій обов'язковості виконання судових рішень. Реалізація зазначених заходів сприятиме зміцненню принципу верховенства права, підвищенню довіри до судової влади та забезпеченню реального захисту соціальних прав громадян.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 25.04.2026).
2. Хомич І. О. Постанови Кабінету Міністрів України від 14.07.2025 № 821 та від 17.09.2025 № 1152 як інструмент чи бар'єр у виконанні рішень суду щодо призначення і перерахунку пенсій. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія «Право»*. 2025. Вип. 92, ч. 2. С. 258–264.
3. Тімофєєва Л. Ю. Кримінальна відповідальність за невиплату пенсій та практика Європейського суду з прав людини. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 206–209.
4. Про затвердження Порядку здійснення з бюджету Пенсійного фонду України видатків на виплату пенсій (щомісячного довічного грошового утримання суддям у відставці), призначених (перерахованих) на виконання судових рішень: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 липня 2025 р. № 821. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/821-2025-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.04.2026).
5. Рішення Київського окружного адміністративного суду від 04.03.2026 у справі № 320/51895/25. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134778755> (дата звернення: 29.04.2026).
6. Про затвердження бюджету Пенсійного фонду України на 2026 рік: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.02.2026 № 127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127-2026-п> (дата звернення: 29.04.2026).
7. Уряд затвердив бездефіцитний бюджет Пенсійного фонду України на 2026 рік. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/kabinet-ministriv-ukrainy-skhvalyv-biudzheth-pensiinoho-fondu-ukrainy-na-2026-rik-zahalnyi-obsiah-dokhodiv-i-vydatkiv-stanovytyme-1-2633-mlrd-hrn> (дата звернення: 29.04.2026).
8. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 30.04.2026).

9. Постанова Верховного Суду від 26.02.2019 у справі № 554/10478/15-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80235406> (дата звернення: 30.04.2026).
10. Постанова Верховного Суду від 13.11.2025 у справі № 260/9788/23. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131779745> (дата звернення: 30.04.2026).
11. Шмалько проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 20.07.2004, заява № 60750/00. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_226#Text (дата звернення: 02.05.2026).
12. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 № 280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF> (дата звернення: 02.05.2026).

Dmytro Syrota, Alisa Vysotska. Criminal liability for failure to execute court decisions regarding pension payments

The article provides a comprehensive analysis of the problem of non-enforcement of court decisions in the field of pension provision in Ukraine through the prism of criminal law regulation. The study examines the legal framework governing the binding nature of court decisions established at the legislative level and analyzes the practical aspects of their implementation. Particular attention is paid to the influence of subordinate normative legal acts, in particular acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine, on the actual postponement of the enforcement of court decisions concerning pension payments. It is established that the introduced mechanisms for financing pension payments assigned or recalculated pursuant to court decisions make their execution dependent on budget appropriations, which contradicts the principle of the rule of law and undermines the binding nature of court decisions.

The provisions of Article 382 of the Criminal Code of Ukraine, which establishes liability for the intentional non-enforcement of a court decision, are analyzed, and the reasons for its limited effectiveness in cases related to non-payment of pensions are clarified. In particular, established judicial practice recognizes the absence of budget financing as a circumstance excluding the corpus delicti of a criminal offense, which makes it impossible to hold officials liable. At the same time, the position of the European Court of Human Rights is presented, according to which the state cannot rely on a lack of funds as grounds for non-enforcement of court decisions.

Special attention is also paid to the role of budget planning in the formation of debt arising from court decisions, and it is proved that the existing financing model does not ensure the priority of fulfilling the state's obligations. Based on the results of the study, the author proposes directions for improving legislation, in particular with regard to ensuring proper financing of pension payments under court decisions, eliminating the possibility of postponing their execution, and increasing the effectiveness of criminal law guarantees for the enforcement of court decisions. The article concludes that a comprehensive approach is necessary to resolve the problem, including amendments to pension, budgetary, and criminal legislation in order to ensure effective protection of citizens' rights.

Keywords: court decision, non-enforcement of a court decision, pension payments, pension provision, criminal liability.

*Дата першого надходження статті до видання: 13.04.2026 р.
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.04.2026 р.*